

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/28/2014
Identifikačné číslo spisu:	5611202793
Dátum vydania rozhodnutia:	21.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5611202793.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s., so sídlom Revolučná 595, 031 05 Liptovský Mikuláš, IČO 36 672 441, zastúpeného HADBÁBNA & spol. advokátska kancelária, s.r.o., Prielohy 1012/1C, 010 07 Žilina, IČO 47 249 722, proti žalovanému: Liptovské družstvo OBNOVA, družstvo, Družstevná 2221, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO 44 248 938, zastúpenému spoločnosťou FIAČAN & PARTNERS, s.r.o., M. Pišúta 936/16, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO 36 861 251, o určenie neplatnosti zmluvy o vzájomnej spolupráci a zmluvy o nájme, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, pod sp. zn. 4Cb/31/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 24. októbra 2013, č. k. 14Cob/356/2012 - 455, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 24. októbra 2013, č. k. 14Cob/356/2012 - 455 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom zo dňa 24. 08. 2012, č. k. 4Cb/31/2011 - 387 určil, že Zmluva o spolupráci uzavretá dňa 28. 08. 2008 medzi spoločnosťou Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s. a družstvom Liptovské družstvo OBNOVA, družstvo, je v časti týkajúcej sa dodávky kalu, a to v druhej časti (označená ako „Predmet zmluvy“) ods. 4. bod 4.1.2, 4.1.7; v tretej časti (označená ako „Výstavba projektu“) ods. 14. bod 14.1, 14.2, 14.4; v piatej časti (označená ako „Odplata“) ods. 16. bod 16.1, 16.2, 16.3, 16.4; v siedmej časti (označená ako „Spoločné ustanovenia“) ods. 22. bod 22.1.1, 22.1.4 - len v časti týkajúcej sa kalu, neplatná. Ďalej prvostupňový súd rozhodol, že vo zvyšnej časti žalobu zamietá a o trovách konania rozhodne samostatným uznesením do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Žalobca sa prostredníctvom žaloby podanej na súd dňa 01. 04. 2011 domáhal určenia neplatnosti Zmluvy o vzájomnej spolupráci zo dňa 28. 08. 2008 (ďalej len „Zmluva“) a Zmluvy o nájme zo dňa 30. 10. 2008 (ďalej spoločne aj ako „zmluvy“) uzavretými medzi účastníkmi. Prvostupňový súd po preskúmaní spisu dospel s prihliadnutím na metodické usmernenie Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 26. 07. 2006 (č. I. 169) k záveru, že žalobca ako vodárenská spoločnosť vykonávajúca činnosti

podľa ust. § 8 ods. 4 a 5 Zákona o verejnom obstarávaní je obstarávateľom podľa ust. § 8 Zákona o verejnom obstarávaní a pri zadávaní nadlimitných zákaziek, týkajúcich sa uvedených činností bola povinná aplikovať Zákon o verejnom obstarávaní, a to pri zadávaní nadlimitných zákaziek/týkajúcich sa aspoň jednej z činností uvedených v ust. § 8 ods. 3-9 Zákona o verejnom obstarávaní. Okrem iného prvostupňový súd poukázal aj na Protokol Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 5. 12. 2011, 1172-7000/2011-OK/3 o výsledku kontroly dodržiavania Zákona o verejnom obstarávaní, ktorou príslušný štátny orgán konštatoval, že postup žalobcu pri zadávaní časti Zmluvy, ktorá sa týka likvidácie kalu bez použitia postupu zadávania zákazky v zmysle Zákona o verejnom obstarávaní, bol v rozpore so základnými povinnosťami kontrolovaného, t.j. žalobcu, zakotvenými v ust. § 9 ods. 1 Zákona o verejnom obstarávaní, a teda s povinnosťou kontrolovaného postupovať pri zadávaní zákazky podľa tohto zákona. Vzhľadom k uvedenému súd dospel k záveru, že Zmluva je v časti, týkajúcej sa dodávky kalu, absolútne neplatným právny úkon v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so Zákonom o verejnom obstarávaní. V odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd skonštatoval, že vychádzal z rozhodnutia príslušného orgánu, a to Metodiky Úradu pre verejné obstarávanie v zmysle ust. § 135 ods. 2 veta druhá O. s. p., a teda mal za preukázané, že pri uzatváraní Zmluvy sa nepostupovalo podľa Zákona o verejnom obstarávaní.

V rámci Zmluvy bola v čl. 23 ods. 1 zakotvená tzv. Salvatoriánska doložka, ktorou sa zmluvné strany dohodli, že v prípade, ak ktorékoľvek ustanovenie tejto Zmluvy je alebo sa stane neplatným alebo nevykonateľným, nemá tento fakt vplyv na zvyšné ustanovenia tejto Zmluvy, ktoré zostávajú v úplnej platnosti. Po preskúmaní Zmluvy prvostupňový súd dospel k záveru, že dodávka kalu je oddeliteľné plnenie, a to s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/4082/2008 a uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28Cdo/1752/2011. Z vykonaného dokazovania prvostupňový súd skonštatoval, že dodávka kalu nebola podmienkou pre výrobu elektrickej energie, z čoho vyplýva, že žalovaný by si splnil svoj záväzok vyplývajúci zo Zmluvy, zabezpečiť dodávku tepelnej a elektrickej energie aj v prípade, že by kal neodoberal. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prvostupňový súd určil, že Zmluva je pre rozpor so Zákonom o obstarávaní v ustanoveniach týkajúcich sa kalu neplatná a vo zvyšnej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Na odvolanie žalobcu a žalovaného Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom zo dňa 24. 10. 2013, č. k. 14Cob/356/2012 - 455 rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4Cb/31/2011 - 387 zo dňa 24. 08. 2012 v napadnutom výroku, ktorým súd určil, že Zmluva o spolupráci uzatvorená dňa 28. 08. 2008 medzi spoločnosťou Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s. a družstvom Liptovské družstvo OBNOVA, družstvo je v časti týkajúcej sa dodávky kalu, a to v druhej časti (označená ako „Predmet zmluvy“) ods. 4. bod 4.1.2, 4.1.7; v tretej časti (označená ako „Výstavba projektu“) ods. 14. bod 14.1, 14.2, 14.4; v piatej časti (označená ako „Odplata“) ods. 16. bod 16.1, 16.2, 16.3, 16.4; v siedmej časti (označená ako „Spoločné ustanovenia“) ods. 22. bod 22.1.1, 22.1.4 - len v časti týkajúcej sa kalu, neplatná, potvrdil. Odvolací súd zároveň rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4Cb/31/2011 - 387 zo dňa 24. 08. 2012 v napadnutom výroku, ktorým žalobu vo zvyšnej časti zamietol zmenil tak, že Zmluva o nájme zo dňa 30. 10. 2008 uzatvorená medzi spoločnosťou Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s., a družstvom Liptovské družstvo OBNOVA, družstvo a Zmluva o vzájomnej spolupráci uzatvorená dňa 28. 8. 2008 medzi spoločnosťou Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s., a družstvom Liptovské družstvo OBNOVA, družstvo (teda ako celok) sú neplatné. Odvolací súd ďalej vyslovil, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa a pripustil podanie dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu.

Odvolací súd skonštatoval, že aplikácia § 135 ods. 2 O. s. p. prvostupňovým súdom vo vzťahu k Metodike úradu pre verejné obstarávanie ako rozhodnutiu príslušného orgánu nosného pre rozhodnutie súdu vo veci samej nebola namieste. Podľa názoru odvolacieho súdu uvedený postup prvostupňového súdu nemožno vyhodnotiť ako vecne správny. Odvolací súd svoj názor odôvodnil rozsudkom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. 02. 2009, sp. zn. 2Sžo/69/2008, z ktorého vyplýva, že „Najvyšší súd Slovenskej republiky k metodickému usmerneniu žalovaného č. 141-2000/2007 zo dňa 1. 03. 2007, na ktoré sa žalobca odvoláva, uvádza, že ide o vnútorný akt verejnej správy, ktorý smeruje

dovnútra určitého systému orgánov verejnej správy. Zaväzuje len podriadené útvary, prípadne adresátov (normatívne inštrukcie, usmernenia, služobné pokyny). Tieto akty nie sú všeobecne záväzné, nie sú prameňom správneho práva, a preto nemôžu byť pre súd záväzné. Úrad pre verejné obstarávanie poskytuje v súvislosti s aplikáciou zákona o verejnom obstarávaní metodické usmernenie pre verejných obstarávateľov a obstarávateľov, čo jednoznačne vyjadruje charakter usmernení, ako vnútorného aktu. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom, z toho vyplýva, že nie sú viazaní nielen podzákonnými normami, ale ani normami, ktoré nie sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky (III. ÚS 64/2000)." Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že názor prvostupňového súdu v súvislosti s posúdením záväznosti Metodiky Úradu pre verejné obstarávanie podľa ust. § 135 ods. 2 O. s. p., s ktorým sa odvolací súd nestotožnil, ale nevylučuje, aby si prvostupňový súd skutočnosti z nej vyplývajúce mohol v rámci vlastného právneho posúdenia vecí osvojiť, resp. sa s nimi stotožniť.

S prihliadnutím na obsah podaných odvolaní odvolací súd skonštatoval, že námietky v nich uvedené boli neopodstatnené. Za dôvodnú považoval odvolací súd námietku žalobcu, ktorá spočívala v nesprávnom oddelení časti právneho úkonu od jeho ostatného obsahu prostredníctvom aplikácie tzv. Salvatoriánskej doložky súdom prvého stupňa. Žalobca zdôraznil, že uvedeným postupom prvostupňového súdu nebola rešpektovaná vôľa účastníkov právneho úkonu vzhľadom na účel, dosiahnutie ktorého strany konajúce právny úkon sledovali. Odvolací súd sa so záverom súdu prvého stupňa, v ktorom vyhodnotil neplatnosť Zmluvy v častiach uvedených vo výrokovej časti napadnutého rozsudku, ktorá sa týkala kalu, a to pre rozpor s § 39 Občianskeho zákonníka, vo väzbe na zákonnú úpravu vyplývajúcu zo Zákona o verejnom obstarávaní, stotožnil. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na závery Ústavného súdu Slovenskej republiky, vyplývajúce z jeho rozhodnutia III. ÚS 69/2010 zo dňa 7. 07. 2010, v zmysle ktorých „... nie každé porušenie právnych predpisov o verejnom obstarávaní možno kvalifikovať za dôvod neplatnosti zmluvy uzatvorenej na základe takéhoto verejného obstarávania v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Musí ísť o také porušenie zákona o verejnom obstarávaní, ktorého povaha a závažnosť spôsobujú rozpor samotného obsahu takejto zmluvy s ustanoveniami zákona, alebo majú za následok, že takáto zmluva z hľadiska účelu odporuje zákonu alebo ho obchádza."

V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že kal, resp. samotné nakladanie s ním ako súčasť odpadových vôd nie je možné vyhodnotiť ako produkt nezávislý na činnosti vykonávanej žalobcom v zmysle výpisu z obchodného registra a nemožno konštatovať, že nesúvisí s odvedením a likvidáciou odpadovej vody, pričom nemožno opomenúť ani jeho pôvod. Odvolací súd upriamil svoju pozornosť aj na skutočnosti vyplývajúce z Protokolu Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 05. 12. 2011, č. 1172-7000/2011-OK/3 o výsledku kontroly dodržiavania citovaného zákona, ktorým príslušný štátny orgán konštatoval, že postup žalobcu pri zadávaní časti Zmluvy, ktorá sa týkala likvidácie kalu, za odplatu, bez použitia postupu zadávania, bol v rozpore so Zákonom pre verejné obstarávanie. Odvolací súd poznamenal, že napriek nemožnosti vyhodnotiť záväznosť Protokolu Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 05. 12. 2011, č. 1172-7000/2011-OK/3 v zmysle § 135 ods. 2 O. s. p., v konaní bolo nepochybne prvostupňovým súdom vykonané dokazovanie aj touto listinou, ktorú prvostupňový súd vyhodnotil ako listinný dôkaz. Z uvedeného vyplýva, že prvostupňový súd postupoval v zmysle ust. § 132 O. s. p.

Pri vyhodnotení a aplikácii tzv. Salvatoriánskej doložky (čl. 23 ods. 1 Zmluvy) však podľa odvolacieho súdu bolo potrebné, aby prvostupňový súd uvedené zmluvné ustanovenie nevykladal izolovane od ostatných zmluvných ustanovení, ktoré boli výsledkom kontraktčného postupu. Zmluvné ustanovenia bolo potrebné vykladať komplexne. Odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd opomenul aplikovať čl. 23 ods. 2 Zmluvy, ktorý ďalej upravoval postup pri aplikácii tzv. Salvatoriánskej doložky dohodnutej v čl. 23 ods. 1 Zmluvy. V zmysle čl. 23 ods. 2 Zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že sa budú v dobrej viere usilovať, aby úplne alebo čiastočne neplatné ustanovenie nahradili platným, ktoré by sa svojím hospodárskym obsahom najviac približovalo neplatnému ustanoveniu, pričom toto nahradenie sa vykoná v súlade s ich spoločným úmyslom, ktorý je vyjadrený v tejto Zmluve. So zreteľom na

uvedené skutočnosti, vo väzbe na odvolací dôvod žalobcu v rovine konštatovanej oddeliteľnosti časti predmetného právneho úkonu, odvolací súd uviedol, že vzhľadom na rozsah určenej neplatnosti Zmluvy, a to vo všetkých častiach týkajúcich sa kalu, vyslovenej prvostupňovým súdom, pri vyhodnotení zmluvných ustanovení, ktorých sa vyslovená neplatnosť netýkala, nemožno súhlasiť so záverom prvostupňového súdu, o možnej oddeliteľnosti neplatných častí od tých, ktorých neplatnosť vyslovená nebola. Odvolací súd s prihliadnutím na povahu samotného posudzovaného právneho úkonu Zmluvy a okolností, pri ktorých k jeho vzniku došlo, dospel k záveru, že nemožno vyvodzovať oddeliteľnosť častí, týkajúcich sa kalu. Pri svojich úvahách prihliadal aj na zásadu uvádzanú prvostupňovým súdom, že neoddeliteľnosť je potrebné chápať v zmysle obsahovom, a nie reálnej oddeliteľnosti - zásada favor negotii, teda že je potrebné dávať prednosť prístupu, ktorý inak zachováva platnosť ostatných častí zmluvy, avšak uvedená zásada bola podľa odvolacieho súdu prelomená práve obsahovým substrátom ustanovení, ktoré boli prvostupňovým súdom vyhlásené za neplatné, z ktorého dôvodu potom nebolo možné uvedenú zásadu okrem iného uvádzať i v rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/4082/2008 aplikovať.

Odvolací súd sa nestotožnil s postupom prvostupňového súdu, ktorým tento podal výklad a následnú aplikáciu tzv. Salvatoriánskej doložky dohodnutej v Zmluve výlučne na základe čl. 23 ods. 1 Zmluvy, a to napriek väzbe na čl. 23 ods. 2 Zmluvy. Vzhľadom na tieto skutočnosti odvolací súd skonštatoval, že ani predmetná doložka nemôže vylúčiť v prípade, že dôjde k určeniu niektorých zmluvných ustanovení za neplatné pre rozpor so zákonom, v dôsledku ktorého určenia nosná zložka zmluvných vzťahov zostala bez zmluvného základu, ktorá zložka v danom prípade bola kal, aby za takéhoto stavu bolo možné konštatovať obsahový zmysel ostatných častí predmetnej zmluvy, ako napr. projektu, vrátane ostatných služieb s realizáciou. Okrem iného odvolací súd poukázal aj na skutočnosť, že v zmysle zmluvného dojednaní čl. 23 ods. 2 Zmluvy, v danom prípade a s dôrazom na závažnosť a osobitosť úpravy verejného obstarávania, nie je možné neplatné ustanovenia nahradiť tak, aby sa v zmysle čl. 23 ods. 2 Zmluvy ustanovenia vyhodnotené ako neplatné stali platnými, a to práve pre konštatovaný rozpor so Zákonom o verejnom obstarávaní. Z uvedených dôvodov vyhodnotil odvolací súd Zmluvu ako neplatnú. V súvislosti so svojimi závermi odvolací súd skonštatoval, že účastníci si v rámci uzavretých zmlúv dojednali hospodárske ciele, z ktorých je zrejmé, že dôraz bol kladený práve na tieto hospodárske ciele, pričom vzájomná prepojenosť zmlúv, vyplývala nie len z obsahu samotných zmlúv, ale aj z úvodných častí Zmluvy o nájme.

V závere svojho rozhodnutia odvolací súd poznamenal, že nie je možné bez tých ustanovení, ktoré boli súdom prvého stupňa určené ako neplatné, uvedené hospodárske ciele, teda mienený účel predmetných oboch pripojených zmlúv, dosiahnuť, resp. ich realizovať. Vzhľadom na tieto skutočnosti bol odvolací súd odlišného právneho názoru ako súd prvého stupňa a napriek tomu, že samotnú Nájomnú zmluvu zo dňa 30. 10. 2008 by bolo možné z formálno-právneho hľadiska vyhodnotiť ako platnú zmluvu, avšak vo väzbe na konštatovanú prepojenosť Zmluvy, ktorej neplatnosť odvolací súd konštatoval v celom rozsahu a Nájomnej zmluvy zo dňa 30. 10. 2008, bolo nevyhnutné i Nájomnú zmluvu zo dňa 30. 10. 2008 vyhodnotiť ako neplatnú.

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadol žalovaný /ďalej aj dovolateľ/ dovolaním, ktoré odôvodnil tým, že mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) a napadnuté rozhodnutie bolo založené na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Rozsudok odvolacieho súdu označil za absolútne arbitrárny a zároveň značne nelogický a nepreskúmateľný, čím došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne, príp. napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zruší a vec vrátiť odvolaciemu súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

V dovolaní ďalej uviedol, že podľa jeho názoru napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nespĺňa požiadavky kladené právnymi predpismi a judikatúrou. V súvislosti s absenciou týchto požiadaviek, týkajúcich sa predovšetkým odôvodnenia súdneho rozhodnutia poukázal na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, a to III. ÚS 209/04, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07, III. ÚS 305/08, II. ÚS

8/2001, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, II. ÚS 165/12. Prostredníctvom uvedenej judikatúry dovolateľ odprezentoval, že účelom odôvodnenia súdneho rozhodnutia je jasne a zrozumiteľne dať odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Podľa názoru dovolateľa vyplývajúceho z vyššie uvedenej judikatúry, arbitrárnosť rozhodnutia vo všeobecnosti spočíva vtom, že toto je bez náležitého odôvodnenia, alebo ak by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu súd natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Upozornil, že Zmluva sa netýkala činnosti súvisiacej s čistením, odvedením alebo likvidáciou odpadovej vody. Inými slovami, takáto činnosť predmetom Zmluvy nebola, a preto žalobca nebol povinný postupovať podľa Zákona o verejnom obstarávaní. V súvislosti s kalom dovolateľ uviedol, že sa jedná len o vedľajší produkt, ktorý vzniká pri čistení, odvádzaní, resp. likvidácii odpadovej vody. V rámci svojich úvah o nepotrebnosti žalobcu postupovať podľa Zákona o verejnom obstarávaní poukázal na ust. § 8 ods. 1 písm. b) uvedeného zákona, v zmysle ktorého sa za obstarávateľa považuje právnická osoba, na ktorú má verejný obstarávateľ priamy alebo nepriamy rozhodujúci vplyv na základe vlastníckeho práva, finančného podielu alebo pravidiel, ktorými sa spravuje, a vykonáva aspoň jednu z činností uvedených v odsekoch 3 až 9. Dovolateľ upriamil svoju pozornosť na to, že musí ísť o zadávanie zákazky súvisiacej s vykonávaním týchto činností (uvedených v odsekoch 3 až 9). Ďalej poukázal na ust. § 1 ods. 2 písm. r) Zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého sa tento zákon nevzťahuje na zákazku určenú na iné účely ako vykonávanie činností uvedených v ust. § 8 ods. 3 až 9, ak obstarávateľ nie je verejným obstarávateľom, pričom poznamenal, že žalobca nebol verejným obstarávateľom. Podľa názoru dovolateľa v predmetnom prípade nešlo ani o jednu z činností uvedených v ust. § 8 odsekoch 3 až 9 Zákona o verejnom obstarávaní. Vzhľadom na vyššie uvedené skonštatoval, že činnosť žalobcu podľa predmetnej zmluvy (ktorá má komerčný charakter) teda nespĺňa z hľadiska Zákona o verejnom obstarávaní podmienky pre postup podľa tohto zákona, a to tak z hľadiska subjektu, ako aj z hľadiska činnosti, na ktorú sa má tento zákon vzťahovať.

Pokiaľ by sa dovolací súd nestotožnil s vyššie uvedeným názorom dovolateľa, tak navrhuje, aby dovolací súd posudzoval dotknutú časť Zmluvy, týkajúcej sa kalu ako oddeliteľné a samostatné plnenie, ktorého vadnosť, resp. neplatnosť nemá vplyv na ostatné ustanovenia Zmluvy a tieto zostanú v plnom rozsahu realizovateľné za podmienok dohodnutých Zmluvou. V tejto súvislosti poukázal na Protokol Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 5. 12. 2011, č. 1172-7000/2011-OK/3 (č. I. 283 - 286), v ktorom bolo skonštatované, že je možné časť Zmluvy, ktorá spočívala v likvidácii kalu z ČOV za odplatu považovať za oddeliteľnú od hlavného predmetu plnenia Zmluvy a zároveň, že toto plnenie nie je bezprostredne späté s realizáciou hlavného predmetu Zmluvy, a teda nie je nevyhnutné, aby ho dodal dodávateľ, nakoľko kontrolovaný je v zmysle Zmluvy povinný uhradiť dodávateľovi dohodnutú odplatu, ktorá je dohodnutá nezávisle od iných plnení dojednaných v predmetnej Zmluve. V nadväznosti na určenie čiastočnej neplatnosti Zmluvy a ponechanie v platnosti Zmluvy o nájme dovolateľ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 35Cdo/49/97, rozsudok Vrechního súdu v Prahe R/3/1981 a Rozhodnutie Rc/44/1998, uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27. 04. 2007, sp. zn. 330do/410/2006.

Skonštatovanie neoddeliteľnosti časti Zmluvy, týkajúcej sa dodávky kalu považuje dovolateľ vo svojom dovolaní za absolútne nezrozumiteľný a nelogický výklad s poukazom na čl. 23 ods. 2 Zmluvy. V dovolaní sa ďalej uvádza, že, ak by aj nebolo možné splniť tento záväzok vyplývajúci z čl. 23 ods. 2 Zmluvy, t.j. nahradiť neplatné ustanovenie platným, nemá to vplyv na obsahovú oddeliteľnosť ostatných ustanovení tejto Zmluvy.

Vyslovil názor, že posúdenie kalu ako nosnej zložky, resp. hospodársky cieľ Zmluvy, alebo spracovanie kalu ako nosnej činnosti Zmluvy odvolacím súdom je neodôvodnené, a preto nepreskúmateľné, nakoľko odvolací súd neuviedol na podporu tohto posúdenia žiadne skutkové, ani právne skutočnosti. Dovolateľ namietal, že hospodársky cieľ Zmluvy vyplýva z jej Preambuly a predmetu, ktorým je výstavba Projektu (Výrobné biopaliva a Energetického celku) a nie dodávka kalov.

Dovolateľ mal za to, že závery odvolacieho súdu sú v príkrom rozpore s prejavenu vôľou účastníkov

predmetného právneho úkonu, nakoľko zmluvné strany práve v ustanovení čl. 23 ods. 1 Zmluvy (v tzv. Salvatoriánskej doložke) prejavili vôľu, aby čo i len čiastočná neplatnosť právneho úkonu nemala vplyv na platnosť ostatných jej ustanovení. Úvahy odvolacieho súdu sa podľa dovolateľa priečia vôľi účastníkov konania, pretože práve v čl. 23 ods. 1 Zmluvy, strany prejavili vôľu, vzhľadom na časovú, finančnú náročnosť a zložitosť projektu, ponechať v platnosti všetky zostávajúce ustanovenia Zmluvy, a to najmä z dôvodu, aby neplatnosť dielčích, nevýznamných, vedľajších ustanovení nemala vplyv na platnosť ostatných jej ustanovení. Podľa zásady favor negotii je treba dávať prednosť prístupu, ktorý inak zachováva ostatné časti Zmluvy.

Ďalej uviedol, že z povahy tohto právneho úkonu nevyplýva neoddeliteľnosť plnení týkajúcich sa kalu, naopak je zrejmé, že Zmluva je zmiešanou zmluvou, ktorá obsahuje viaceré typy zmlúv, pričom ani z Preambuly Zmluvy, v ktorej je vyjadrený jej účel, ani z jej predmetu vôbec nevyplýva vzájomná prepojenosť, podmienenosť, príp. vzájomnosť (synalagmatickosť) zmluvných dojednaní, týkajúcich sa dodávky kalu. Plnenia zmluvných strán vyplývajúce z dodávky kalu, nie sú podmienené žiadnym iným plnením vyplývajúcim zo Zmluvy a nepodmieňujú iné plnenia, preto tvoria samostatnú a úplne oddeliteľnú časť Zmluvy. Zánikom ustanovení Zmluvy, týkajúcich sa dodávky a odberu kalu z dôvodu ich prípadnej neplatnosti, nedôjde k zmene podstaty hlavného predmetu Zmluvy, ani k zmene podstaty časti, týkajúcej sa dodávky energie, ktoré môžu samostatne existovať aj bez ustanovení o dodávke kalu. Hlavným predmetom Zmluvy je výstavba Výrobne biopaliva a Energetického celku na prenajatých pozemkoch, pričom záväzok žalobcu dodávať kal za dohodnutých podmienok bol až následným plnením, ktoré malo nastať po samotnej výstavbe. V danom prípade bola investičným zámerom projektu žalovaného „Výroba elektrickej energie spaľovaním obnoviteľných zdrojov a príprava paliva“. Palivo, ktoré je v projekte použiteľné pre výrobu elektrickej a tepelnej energie, sa vyrába z rôznych foriem biomasy, napríklad z drvenej odpadovej, lesnej a poľnohospodárskej biomasy a kosenej zelene (dendromasy), ale aj odvodneného kalu z komunálnej ČOV. Pri výrobe elektrickej energie palivo, ktoré vzniká spracovaním kalu malo predstavovať len 12,5 % z celkového množstva spotrebovaného paliva. Preto kal, ktorý mal byť zo strany žalobcu dodaný žalovanému predstavoval len zanedbateľnú časť spotrebovaného materiálu, a teda činnosť výroby elektrickej a tepelnej energie nezávisí od dodávky kalu zo strany žalobcu a môže byť nahradená iným biopalivom.

Žalobca sa k dovolaniu žalovaného vyjadril podaním doručeným prvostupňovému súdu dňa 17. 01. 2014. Vo vyjadrení uviedol, že dôvody uvedené žalovaným v dovolaní proti napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu, sú neopodstatnené a účelové. Zároveň skonštatoval, že odvolací súd v napadnutom rozhodnutí dostatočným a podrobným spôsobom vyhodnotil rozsiahle dokazovanie, ktoré bolo vykonané v celom súdnom konaní a zrozumiteľným, až precíznym spôsobom zdôvodnil aplikáciu príslušných hmotnoprávnych ustanovení právnej úpravy, ktorá upravuje a vzťahuje sa na vzájomné pomery účastníkov.

Vo svojom vyjadrení žalobca poukázal na ust. § 109 a nasl. Zákona o verejnom obstarávaní, v zmysle ktorých je úrad ústredným orgánom štátnej správy pre verejné obstarávanie. Okrem iných kompetencií úrad vykonáva štátnu správu v oblasti verejného obstarávania, vykonáva dohľad nad verejným obstarávaním, metodicky usmerňuje účastníkov procesu verejného obstarávania, ukladá pokuty za správne delikty. Je teda orgánom štátnej správy, ktorého výhradnou kompetenciou je právny výklad a aplikácia zákona o verejnom obstarávaní. Spochybňovanie aplikácie Zákona o verejnom obstarávaní žalovaným v danom prípade, a to napriek Metodickému usmerneniu a Protokolu zo dňa 05. 12. 2011, č. 11727000/2011-OK/3 Úradu pre verejné obstarávanie, rozhodnutiu prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu považuje žalobca za absolútne bezdôvodné, nemajúce oporu v právnej úprave.

Žalobca poukázal na skutočnosť, že sám je akciovou spoločnosťou, ktorej akcionármi sú mesto Liptovský Mikuláš a okolité obce liptovského regiónu. Hlavnou náplňou a predmetom činnosti žalobcu je vodárenská činnosť, spočívajúca aj v čistení a spracúvaní odpadových vôd mesta Liptovský Mikuláš a okolitého regiónu. Ako hlavný produkt spracovania a čistenia odpadových vôd je likvidácia a spracovanie kalu v čističke odpadových vôd žalobcu, čo tvorí samostatnú kategóriu kalového hospodárstva žalobcu a ako také má strategický význam pre mesto Liptovský Mikuláš a okolité obce.

Predmetná zmluva o vzájomnej spolupráci mala zabezpečiť riešenie problematiky likvidácie kalov spôsobom a za podmienok dohodnutých v predmetnej Zmluve. Žalobca poznamenal, že sa v zmluve nenachádza zmienka o inom produkte, ktorý by mala „výrobňa biopaliva“ ako energetický celok spracúvať. Z uvedeného vyplýva, že v prípade neodoberania dohodnutej produkcie kalu od žalobcu, prenajatím predmetných nehnuteľností prostredníctvom Nájomnej zmluvy a postavením výroby biopaliva ako energetického celku, zanikol by princíp a účel, pre ktorý došlo k uzavretiu Zmluvy. Nájomná zmluva je podľa názoru žalobcu závislým právnym aktom, ktorého ekonomický význam, vzájomná pôsobnosť medzi účastníkmi, účinnosť a platnosť je závislá od platnosti Zmluvy, čo odôvodnil aj s poukazom na článok X. bod 2 Zmluvy o nájme, kde je uvedené: „V súlade s čl. 4 bod 4.1.1 Zmluvy o spolupráci je táto nájomná zmluva neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o spolupráci“. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca navrhol, aby dovolací súd v súlade s ust. § 243b ods. 1 O. s. p. dovolanie žalovaného v celom rozsahu ako bezdôvodné zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimčnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prejednávanej veci upravujú ustanovenia § 237 a § 238 O. s. p. v znení do 1. januára 2015 / ďalej len O. s. p. /.

Prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade boli splnené podmienky pre prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 238 O. s. p., pretože odvolací súd vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku vyslovil prípustnosť dovolania a ďalším výrokom, zmenil zamietajúci výrok rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý. Ak nejde o vady uvedené v § 237, neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, ibaže tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Žalobca podal návrh, ktorým žiadal určiť, že zmluva o vzájomnej spolupráci zo dňa 28. 08. 2008 a zmluva o nájme zo dňa 30. 10. 2008, obe uzatvorené medzi účastníkmi konania, sú neplatné.

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom zo dňa 24. 08. 2012, č. k. 4Cb/31/2011 - 387 určil, že Zmluva o spolupráci uzavretá dňa 28. 08. 2008 medzi spoločnosťou Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s. a družstvom Liptovské družstvo OBNOVA, družstvo, je v časti týkajúcej sa dodávky kalu, a to v druhej časti (označená ako „Predmet zmluvy“) ods. 4. bod 4.1.2, 4.1.7; v tretej časti (označená ako „Výstavba projektu“) ods. 14. bod 14.1, 14.2, 14.4; v piatej časti (označená ako „Odplata“) ods. 16. bod 16.1, 16.2, 16.3, 16.4; v siedmej časti (označená ako „Spoločné ustanovenia“) ods. 22. bod 22.1.1, 22.1.4 - len v časti týkajúcej sa kalu, neplatná a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom zo dňa 24. 10. 2013, č. k. 14Cob/356/2012 -455 rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4Cb/31/2011 - 387 zo dňa

24.08.2012 v napadnutom výroku, ktorým súd určil, že Zmluva o spolupráci uzavretá dňa 28.08.2008 medzi spoločnosťou Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s. a družstvom Liptovské družstvo OBNOVA, družstvo je v časti týkajúcej sa dodávky kalu, a to v druhej časti (označená ako „Predmet zmluvy“) ods. 4. bod 4.1.2, 4.1.7; v tretej časti (označená ako „Výstavba projektu“) ods. 14. bod 14.1, 14.2, 14.4; v piatej časti (označená ako „Odplata“) ods. 16. bod 16.1, 16.2, 16.3, 16.4; v siedmej časti (označená ako „Spoločné ustanovenia“) ods. 22. bod 22.1.1, 22.1.4 - len v časti týkajúcej sa kalu, neplatná, potvrdil. Odvolací súd zároveň rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4Cb/31/2011 - 387 zo dňa 24. 08. 2012 v napadnutom výroku, ktorým žalobu vo zvyšnej časti zamietol zmenil tak, že Zmluva o nájme zo dňa 30.10.2008 uzatvorená medzi spoločnosťou Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s., a družstvom Liptovské družstvo OBNOVA, družstvo a Zmluva o vzájomnej spolupráci uzatvorená dňa 28. 8. 2008 medzi spoločnosťou Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s., a družstvom Liptovské družstvo OBNOVA, družstvo (teda ako celok) sú neplatné. Odvolací súd ďalej pripustil podanie dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu.

Pripustenie dovolania odvolací súd odôvodnil tým, že v rámci odvolacieho konania zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom rozsahu a určil, že zmluva o spolupráci zo dňa 28. 08. 2008 je neplatná ako celok a vzhľadom na hospodársky účel a vzájomné prepojenie oboch posudzovaných zmlúv vyslovil, že neplatná je aj zmluva o nájme zo dňa 30. 10. 2008. Dovolanie proti potvrdzujúcej časti pripustil so zreteľom na vzájomnú prepojenosť oboch posudzovaných zmlúv.

Dovolací súd pripomína, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v § 213 ods. 2 až 7 O. s. p. (§ 213 ods. 1 O. s. p.). Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O. s. p.). Uvedené ustanovenie umožňuje odvolaciemu súdu, aby na základe opakovaného dokazovania dospel k vlastnému zisteniu skutkového stavu, ktoré môže byť odlišné od skutkového zistenia súdu prvého stupňa. Ak sa odvolací súd chce odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa, musí dokazovanie sám opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie v zmysle § 132 O. s. p.; je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k odlišnému právnomu záveru, dospel bez vykonania riadneho dokazovania.

Postup odvolacieho súdu v danom prípade nezodpovedal uvedeným ustanoveniam. Odvolací súd si pre svoje - z pohľadu prvostupňového konania -odlišné skutkové závery, týkajúce sa zmeny rozhodnutia, neobstaral rovnocenné podklady. Odvolací súd oboznámil právnych zástupcov účastníkov konania o verejnom vyhlásení rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania dňa 24. 10. 2013 o 9, 20 hodine a v uvedený deň za prítomnosti právneho zástupcu žalobcu a verejnosti rozsudok vyhlásil.

So zreteľom na vzájomnú prepojenosť oboch preskúmaných zmlúv / tak ako to konštatoval aj odvolací súd /, a z uvedených dôvodov, sú závery odvolacieho súdu v prejednávanej veci zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu tak neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie posudzovať ich správnosť, keďže v odvolacom konaní došlo k procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa ust. § 243b ods. 1, 4 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.